

Desatero českého učitele. Projděte si nový kodex, jak má učitel jednat

SZ seznamzpravy.cz/clanek/domaci-desatero-ceskeho-ucitele-projdete-si-novy-kodex-220951

Učitelé mají podporovat ve škole demokratickou kulturu. To znamená, že by například neměli šířit dezinformace. Takové excesy Seznam Zprávy popsaly už v minulosti.

Dosud ale neexistoval žádný závazný dokument, který by formuloval správné profesní chování.

Organizace sdružující pedagogy Učitelská platforma proto iniciovala vznik etického kodexu. Přizvala k jeho tvorbě i zástupce MŠMT, České školní inspekce nebo Asociace děkanů.

Podívejte se na 10 základních bodů:

Etický kodex učitele

1. Učitel vytváří prostředí, ve kterém se každé dítě cítí bezpečně.

Komentář: Dítě se cítí ve školním prostředí jistě a nebojí se vyjádřit. Učitel dává žákovi možnost prožívat školní prostředí jako dobré a spravedlivé.

2. Učitel přijímá spoluodpovědnost za sebe a svět, v němž žije, a vede k tomu i své žáky.

Komentář: Žáci a učitelé mají možnost zažít, co to znamená být aktivním občanem odpovědným za prostředí, jehož jsou spoluvůrci. Učitel i žák tak podporují demokratickou kulturu ve škole.

3. Učitel uznává své kolegy a jejich profesní sebepojetí. Svoji výuku průběžně podrobuje reflexi a sdílí zkušenosti s ostatními kolegy.

Komentář: Učitel se nechává inspirovat činností svých kolegů a pomáhá jim ve všech fázích profesního rozvoje.

4. Učitel respektuje práva rodičů a zákonných zástupců žáka, vnímá je jako partnery a naslouchá jim.

Komentář: Učitel si umí nastavit hranice profesní autonomie a zdůvodnit svá rozhodnutí sobě, žákům i rodičům. S ohledem na soukromí a bezpečí žáka zachází eticky s údaji o něm i jeho rodině.

5. Učitel je vnímavý ke kulturním a sociálním rozdílům společnosti, v němž působí.

Komentář: Učitel se z pozice své profese aktivně podílí na odstraňování předsudků vůči lidem různých etnických skupin, národností, barvy pleti, náboženství, sociálního původu, sexuální identity a orientace.

6. Učitel kontinuálně usiluje o rozvoj své profesní odbornosti v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky.

Komentář: Učitel vědomě vytváří prostor pro zlepšení své vlastní práce a sebe sama. K tomu využívá kvalitní informační zdroje a kriticky přemýšlí o jejich relevanci.

7. Učitel připravuje děti na život ve stále se měnícím světě a soustavně zvyšuje jejich digitální kompetence.

Komentář: Učitel klade důraz na etické chování v digitálním prostředí, jde příkladem a dodržuje profesní standardy i v on-line světě.

8. Učitel pracuje udržitelně, a to s ohledem na své vlastní síly i životní prostředí.

Komentář: Učitel se z pozice své profese aktivně věnuje výzvám, které přináší klimatická změna, úbytek biodiverzity apod., zároveň ale nezapomíná ani na sebe a své potřeby.

9. Učitel nezneužívá svého postavení a nevystupuje vůči žákům z pozice moci.

Komentář: Učitel se všemi účastníky vzdělávacího procesu jedná slušně, s pokorou a s vědomím lidské důstojnosti všech zúčastněných. Je si vědom, že jakékoliv sexuální či erotické vztahy mezi učiteli a žáky jsou nepřijatelné.

10. Učitel propojuje vzdělávání ve škole s volnočasovými zájmy žáka.

Komentář: Učitel aktivně hledá příležitosti, jak využít znalostí a dovedností, jež žáci získali při mimoškolních aktivitách. Vhodně na ně ve výuce navazuje a zamýšlí se, jak je využít pro naplnění vzdělávacích cílů.

Seznam Native

Tyto bakterie přežijí ve vesmíru i uvnitř sopek. Jsou klíčem k dlouhověkosti?

„Řešíme učitele, kteří šíří dezinformace. Nebo stížnosti rodičů, že učitelé některá témata nepojímají v souladu s názorem rodiny. Ředitelé se tak nyní mohou na etický kodex odvolat,“ doplňuje ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Návod, ale nevymahatelný

Seznam Zprávy například popsaly případ učitelky, který by právě do této kategorie spadal. Češtinářka z pražské základní školy postavila místo ověřených zpráv o válce na Ukrajině výklad na informacích ruské válečné propagandy. A dostala za to výpověď.

Nový etický kodex učitelů je ale spíše návodem. Aby byl právně vymahatelný, musel by se stát součástí legislativy, jako je to v některých zemích v zahraničí.

„Vymahatelné to není. Smysl měl etický kodex v souvislosti s přípravou kariérního řádu. Pokud učitel na sobě pracoval a byl za to i adekvátně ohodnocen, tak proč ne, ať se přihlásí i k dodržování profesních pravidel,“ popisuje František Dobšík, šéf školských odborů, které byly k tvorbě kodexu Učitelskou platformou přizvány, ale nakonec se k iniciativě nepřipojily.

Konec školních jídelen. Buď zaniknou, nebo se změjí na školní restaurace

7. 12. 2022 13:50

Jeden z tvůrců kodexu, Michal Kaderka z Učitelské platformy, ale dodává, že jde především o vodítko pro učitele v situacích, které nemají jednoduché řešení. A rovnou uvádí příklad.

Pokud žák například mění svou sexuální identitu, může se učitel dostat do situace, kdy ho žák požádá, aby ho neoslovoval jménem, ale přezdívkou. Podle zákona má ale učitel povinnost žáka oslovovat jménem uvedeným ve školní dokumentaci.

„Pokud ale žák učitele poprosí, aby ho oslovoval přezdívkou, etický kodex mu říká, že by se měl pokusit situaci dítěte chápat a pokusit se mu vyjít vstříc,“ dodává Kaderka.

Stejně tak například nejsou zakázány sexuální nebo erotické vztahy mezi učiteli a žáky, pokud jim je více než 15 let. Etický kodex ale takové chování nepřipouští.